ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)
z 11. novembra 2004 *

V spojených veciach C-183/02 P a C-187/02 P,

ktorých predmetom sú dve odvolania podľa článku 49 Štatútu Súdneho dvora ES, podané 15. a 16. mája 2002,

Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa), so sídlom vo Vitorii (Španielsko), v zastúpení: A. Creus Carreras a B. Uriarte Valiente, abogados,

odvolateľ vo veci C-183/02 P,

Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava, v zastúpení: A. Creus Carreras, B. Uriarte Valiente a M. Bravo-Ferrer Delgado, abogados,

odvolateľ vo veci C-187/02 P,

* Jazyk konania: španielčina.

ktorého v konaní podporuje

Comunidad Autónoma del País Vasco, v zastúpení: E. Garayar Gutiérrez, abogado,

vedľajší účastník v konaní o odvolaní,

ďalší účastníci konania:

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: F. Santaolalla Gadea a J. L. Buendía Sierra, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

Asociación Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca (ANFEL), so sídlom v Madride (Španielsko),

a

Conseil européen de la construction d'appareils domestiques (CECED), so sídlom v Bruseli (Belgicko),

vedľajší účastníci v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia C. Gulmann (spravodajca) a N. Colneric,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: M. Múgica Arzamendi, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. marca 2004

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 6. mája 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Spoločnosť Daewoo Electronics Manufacturing España SA (ďalej len „Demesa") a Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava (ďalej len „Territorio Histórico de Álava") sa domáhajú zrušenia rozsudku Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev zo 6. marca 2002, Diputación Foral de Álava a i./Komisia (T-127/99, T-129/99 a T-148/99, Zb. s. II-1275, ďalej len „napadnutý rozsudok"), ktorým Súd prvého stupňa čiastočne zrušil rozhodnutie Komisie 1999/718/ES z 24. februára 1999 o štátnej pomoci poskytnutej Španielskom v prospech Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES

L 292, s. 1, ďalej len „napadnuté rozhodnutie"), a v zostávajúcej časti zamietol ich žaloby o neplatnosť smerujúce proti tomuto rozhodnutiu.

Právny rámec

2 Daňový systém platný v španielskom Baskicku (ďalej len „Baskicko") patrí do režimu hospodárskej dohody uvedenej do života španielskym zákonom č. 12/1981 z 13. mája 1981, neskôr zmeneným zákonom č. 38/1997 zo 4. augusta 1997.

3 Podľa tohto zákona môže Diputación Foral de Álava za určitých podmienok upraviť daňový systém na svojom území.

4 Na tomto základe prijalo najmä daňové opatrenie vo forme daňového úveru vo výške 45 % sumy investície (ďalej len „daňový úver vo výške 45 %" alebo „sporné daňové opatrenie").

5 Šieste dodatkové ustanovenie k Norma Foral č. 22/1994 z 20. decembra 1994 o plnení rozpočtu Territorio Histórico de Álava na rok 1995 (*Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava* č. 5 z 13. januára 1995) stanovuje:

„Na investície do nového hmotného investičného majetku uskutočnené medzi 1. januárom a 31. decembrom 1995, ktoré presahujú 2,5 miliardy ESP podľa

rozhodnutia Diputación Foral de Álava, sa vzťahuje daňový úver vo výške 45 % zo sumy investície určenej Diputación Foral de Álava a tento daňový úver sa uplatní na konečnú výšku daňovej povinnosti.

Zníženie dane neuplatnené pre nízku daňovú povinnosť možno uplatniť počas deviatich rokov, ktoré nasledujú po roku, keď bolo prijaté rozhodnutie Diputación Foral de Álava.

Toto rozhodnutie Diputación Foral de Álava stanoví pre každý prípad lehoty a obmedzenia.

Výhody priznané na základe tohto ustanovenia sú nezlučiteľné s akoukoľvek inou daňovou výhodou vo vzťahu k tej istej investícii.

Diputación Foral de Álava rovnako určí dĺžku investičného procesu, ktorý môže zahŕňať investície uskutočnené počas prípravnej fázy projektu, ktoré sú základom investícií."

6 Neskoršie Norma Foral predĺžili účinnosť tohto ustanovenia na roky 1996 a 1997, a následne zachovali daňový úver vo výške 45 % v zmenenej forme pre roky 1998 a 1999.

Skutkové okolnosti

7 Dňa 13. marca 1996 baskické orgány a Daewoo Electronics Co. Ltd (ďalej len „Daewoo Electronics") podpísali dohodu o spolupráci, ktorou sa Daewoo Electronics zaviazal založiť závod na výrobu chladničiek v Baskicku. Baskické orgány sa zaviazali podporiť tento projekt poskytnutím subvencií.

8 Podnik založený Daewoo Electronics bol povinný vypracovať podnikový plán, ktorého schválenie baskickými orgánmi bolo predbežnou podmienkou pre vykonanie dohody. Tento plán, týkajúci sa obdobia od roku 1996 až do roku 2001, bol predložený baskickým orgánom verejnej moci v septembri 1996. Predpokladal investície vo výške 11 835 600 000 ESP a vytvorenie 745 pracovných miest.

9 Dňa 7. októbra 1996 bola založená Demesa, spoločnosť založená podľa španielskeho práva, ako dcérska spoločnosť so 100 % majetkovou účasťou Daewoo Electronics.

10 Na základe dohody č. 737/1997 z 21. októbra 1997 získala Demesa od Diputación Foral de Álava daňový úver vo výške 45 %, ktorého poskytnutie bolo upravené v šiestom doplňujúcom ustanovení Norma Foral č. 22/1994.

11 Dňa 11. júna 1996 Asociacíon Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca (ANFEL) zaslalo Komisii Európskych spoločenstiev sťažnosť proti Španielskemu kráľovstvu. V rámci tejto sťažnosti vytýka tomuto členskému štátu, že poskytlo pomoc spoločnosti Demesa najmä vo forme daňových opatrení. Conseil européen de la construction d'appareils domestiques (CECED) zaslala Komisii sťažnosť v rovnakom zmysle.

12 Po výmene korešpondencie Komisia listom zo 16. decembra 1997 oznámila španielskym orgánom, že začala konanie uvedené v článku 93 ods. 2 Zmluvy ES (teraz článok 88 ods. 2 ES) najmä v súvislosti s daňovým úverom vo výške 45 % poskytnutý spoločnosti Demesa.

13 Na záver konania prijala Komisia napadnuté rozhodnutie.

14 V článku 1 písm. d) tohto rozhodnutia je daňový úver vo výške 45 % poskytnutý spoločnosti Demesa označený za štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom.

15 V článku 2 toho istého rozhodnutia Komisia nariadila Španielskemu kráľovstvu, aby vymáhalo výhodu vyplývajúcu zo spornej pomoci protiprávne poskytnutej jej príjemcovi.

Konania na Súde prvého stupňa a napadnutý rozsudok

16 Návrhmi podanými do kancelárie Súdu prvého stupňa 25. mája, 26. mája a 18. júna 1999 podali Territorio Histórico de Álava (vec T-127/99), Comunidad Autónoma del País Vasco a Gasteizko Industria Lurra SA (vec T-129/99), ako aj spoločnosť Demesa (vec T-148/99) žaloby proti Komisii.

17 Každý zo žalobcov navrhol úplné alebo čiastočné zrušenie napadnutého rozhodnutia.

18 Uzneseniami predsedu tretej komory Súdu prvého stupňa z 25. februára 2000 boli pripustení do konania ako vedľajší účastníci Asociacíon Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca a Conseil européen de la construction d'appareils domestiques na podporu návrhov Komisie.

19 Uznesením z 5. júna 2001 boli všetky tri veci spojené na účely ústnej časti konania a rozsudku.

20 Napadnutým rozhodnutím Súd prvého stupňa najmä:

— zamietol žaloby podané Territorio Histórico de Álava a spoločnosťou Demesa v časti, v ktorej sa domáhali zrušenia napadnutého rozhodnutia, pokiaľ ide o daňový úver vo výške 45 %,

— určil, že žaloby podané Comunidad Autónoma del País Vasco a Gasteizko Industria Lurra SA sú neprípustné v časti, v ktorej sa domáhajú rovnakého zrušenia,

— rozhodol tak, že každý z účastníkov konania znáša vlastné trovy konania.

Odvolania

21 Uznesením z 23. októbra 2002 Súdny dvor vyhovel návrhu na vstup Comunidad Autónoma del País Vasco do konania ako vedľajšieho účastníka konania na podporu návrhov Territorio Histórico de Álava.

22 Uznesením predsedu Súdneho dvora zo 6. marca 2003 Súdny dvor zamietol návrh Gobierno Foral de Navarra (vláda Navarry) na vstup vedľajšieho účastníka do konania na podporu návrhov Demesa.

23 Demesa navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil napadnutý rozsudok,

— rozhodol sám o spore a zrušil článok 1 písm. d) a článok 2 napadnutého rozhodnutia,

— subsidiárne vrátil vec Súdu prvého stupňa,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania.

24 Territorio Histórico de Álava navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil napadnutý rozsudok,

— rozhodol sám o spore a zrušil napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom sa týka daňového úveru vo výške 45 %,

— subsidiárne vrátil vec Súdu prvého stupňa,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania.

25 Comunidad Autónoma del País Vasco navrhuje, aby Súdny dvor:

— čiastočne zrušil napadnutý rozsudok v časti, kde Súd prvého stupňa určil, že daňový úver 45 % je štátnou pomocou,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

26 Komisia vzala v priebehu ústnej časti konania späť námietku neprípustnosti odvolania podaného Territorio Histórico de Álava a vo veciach C-183/02 P a C-187/02 P definitívne navrhuje, aby Súdny dvor

— zamietol odvolania,

— zaviazal odvolateľov na náhradu trov konania.

Dôvody pre zrušenie napadnutého rozhodnutia

27 Vo svojom odvolaní Demesa uviedla nasledujúcich päť dôvodov pre zrušenie napadnutého rozsudku:

— nesprávne posúdenie sporného daňového opatrenia ako štátnej pomoci nezlučiteľnej so spoločným trhom,

— nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v tomto bode,

— nesprávne právne posúdenie Súdom prvého stupňa, keď rozhodol, že sporné daňové opatrenie nebolo existujúcou pomocou,

— nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v tomto bode,

— nesprávne právne posúdenie Súdom prvého stupňa, keď rozhodol, že zásada ochrany legitímnej dôvery nebola uplatniteľná.

28 Vyjadrením podaným 20. februára 2004 Demesa oznámila Súdnemu dvoru, že trvá len na dôvode založenom na zásade ochrany legitímnej dôvery a že ostatné odvolacie dôvody berie späť.

29 Vo svojom odvolaní Territorio Histórico de Álava uviedol nasledujúcich šesť dôvodov pre zrušenie napadnutého rozsudku:

— nesprávne posúdenie sporného daňového opatrenia ako štátnej pomoci nezlučiteľnej so spoločným trhom,

— nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v tomto bode,

— nesprávne právne posúdenie, ktorého sa dopustil Súd prvého stupňa tým, že rozhodol, že sporné opatrenia nie sú existujúce pomoci,

— nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v tomto bode,

— nesprávne právne posúdenie, ktorého sa dopustil Súd prvého stupňa tým, že neuznal zneužitie právomoci Komisie,

— nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v tomto bode.

30 Vyjadrením podaným 20. februára 2004 Territorio Histórico de Álava oznámil Súdnemu dvoru, že:

— čiastočne trvá na prvom a druhom dôvode založenom na nesprávnom posúdení sporného daňového opatrenia ako štátnej pomoci nezlučiteľnej so spoločným

trhom, resp. na nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku v tomto bode,

— trvá na piatom a šiestom dôvode založenom na zneužití právomoci, resp. na nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku v tomto bode,

— berie späť svoje ostatné odvolacie dôvody.

O odvolaniach

31 Po vypočutí účastníkov konania a generálnej advokátky je v súlade s článkom 43 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora potrebné spojiť tieto veci na účely rozsudku z dôvodu ich vzájomnej súvislosti.

O dôvode, ktorý uviedla spoločnosť Demesa, založenom na zásade ochrany legitímnej dôvery

Argumentácia účastníkov konania

32 V konaní pred Súdom prvého stupňa sa Demesa dovolávala zásady ochrany legitímnej dôvery. V tejto súvislosti sa odvolala na rozhodnutie Komisie 93/337/EHS

z 10. mája 1993 o systéme daňových pomocí určených investíciám v Baskicku [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 134, s. 25). Ďalej uviedla, že toto rozhodnutie kvalifikovalo daňové úvery poskytnuté pre vykonané investície ako pomoci nezlučiteľné so spoločným trhom, keďže sú v rozpore s článkom 52 Zmluvy ES (teraz článok 43 ES). Demesa tvrdila, že ustanovenia nevyhnutné pre prispôsobenie regionálnej legislatívy rozhodnutiu 93/337 boli prijaté a že Komisia vyjadrila svoj súhlas s prijatým riešením. Teda tak španielske orgány, ako aj samotná Komisia považovali problém za vyriešený. Z týchto dôvodov Komisia nikdy nezačala konania o štátnych pomociach, ani nevzniesla námietku voči podobným daňovým normám, ktoré boli prijaté neskôr. Komisia teda vyvolala u spoločnosti Demesa, ako aj u všetkých podnikateľských subjektov viazaných dotknutou regionálnou právnou úpravou legitímne očakávanie, že daňové opatrenia prijaté Diputación Foral de Álava boli schválené Komisiou, keďže neboli porušením článku 52 Zmluvy.

33 Demesa vytýka Súdu prvého stupňa, že v bode 234 a v nasledujúcich bodoch napadnutého rozsudku odmietol jej dôvod, pretože sporné daňové opatrenie nebolo vopred oznámené a to v rozpore s článkom 93 ods. 3 Zmluvy ES (teraz článok 88 ods. 3 ES).

34 Podľa názoru tejto spoločnosti, v súvislosti s politikou uplatňovanou Komisiou v čase podania žiadosti o čerpanie daňového úveru vo výške 45 %, bolo prehnané vyžadovať od podnikateľského subjektu, aby si overoval, či daňové opatrenie, ktoré sa použilo v jeho prípade, spĺňa podmienky uvedené v článku 92 Zmluvy ES (teraz článok 87 ES) a preto má byť oznámené Komisii.

35 Demesa sa teda dôvodne dovolávala zásady ochrany legitímnej dôvery.

36 Odvolateľ v prvom rade ďalej tvrdí, že vyhlásenie nezlučiteľnosti obsiahnuté v rozhodnutí bolo založené na zistení porušenia článku 52 Zmluvy a nie na zistení porušenia právnej úpravy Spoločenstva v oblasti štátnej pomoci tak, ako sa to domnieva Súd prvého stupňa v bode 237 napadnutého rozsudku.

37 V každom prípade opatrenia, ktoré sú predmetom rozhodnutia 93/337, boli kvalifikované ako štátna pomoc na základe troch kritérií selektivity (regionálna, sektorová a materiálna selektivita), ktoré podľa názoru spoločnosti Demesa nemôžu byť zohľadnené pokiaľ ide o sporné daňové opatrenia. Preto sa nemožno dovolávať uvedeného rozhodnutia s cieľom oprieť oň tvrdenie, že daňový úver vo výške 45 % je štátnou pomocou a v dôsledku toho mal byť oznámený Komisii.

38 Komisia uvádza, že v čase poskytnutia daňového úveru spoločnosti Demesa, určité prvky jasne ukazovali, že ide o štátnu pomoc.

39 Komisia ďalej tvrdí, že obzvlášť rozhodnutie 93/337 posúdilo porovnateľné opatrenia ako pomoci nezlučiteľné so spoločným trhom. Toto vyhlásenie nezlučiteľnosti nesúviselo iba s porušením slobody usadiť sa, ale ako to Súd prvého stupňa zdôraznil v bode 237 napadnutého rozsudku, tiež s porušením rôznych pravidiel a povinností súvisiacich s pomocou.

40 Okrem toho je zjavné, že rozhodnutie 93/337 sa mohlo zakladať len na predbežnom zistení, že sporné opatrenia mali charakter štátnej pomoci.

41 Podľa názoru Komisie však Demesa napriek tomu nepreskúmala, či boli získané pomoci schválené Komisiou.

42 V každom prípade, keďže sporné daňové opatrenia neboli predbežne oznámené, odvolateľ v prvom rade nemohol založiť svoje tvrdenie na nečinnosti Komisie.

43 Komisia zastáva názor, že Súd prvého stupňa v súlade s právom odmietol existenciu legitímnej dôvery.

Posúdenie Súdnym dvorom

44 Je potrebné pripomenúť, že na jednej strane, vzhľadom na imperatívny charakter kontroly štátnej pomoci vykonávanej Komisiou na základe článku 93 Zmluvy, podniky, ktoré sú príjemcami pomoci, môžu mať v zásade legitímnu dôveru v zákonnosť pomoci len vtedy, ak je táto poskytnutá v súlade s postupom stanoveným uvedeným článkom, a na strane druhej podnikateľský subjekt konajúci s náležitou starostlivosťou musí byť spravidla schopný uistiť sa, že tento postup bol zachovaný (rozsudky z 20. septembra 1990, Komisia/Nemecko, C-5/89, Zb. s. I-3437, bod 14; zo 14. januára 1997, Španielsko/Komisia, C-169/95, Zb. s. I-135, bod 51, a z 20. marca 1997, Alcan Deutschland, C-24/95, Zb. s. I-1591, bod 25).

45 Najmä ak je pomoc poskytnutá bez predchádzajúceho oznámenia Komisii, a teda je protiprávna v zmysle článku 93 ods. 3 Zmluvy, nemôže mať príjemca pomoci

v danom čase legitímnu dôveru v zákonnosť jej poskytnutia (pozri rozsudok Alcan Deutschland, už citovaný, body 30 a 31).

46 V danom prípade Súd prvé stupňa v bode 235 napadnutého rozsudku skonštatoval, že nie je sporné, že daňový úver 45 % bol zavedený bez predbežného oznámenia, v rozpore s článkom 93 ods. 3 Zmluvy.

47 V bode 236 napadnutého rozsudku, odkazujúc najmä na už citovaný rozsudok Komisia/Nemecko, Súd prvého stupňa vyvodil z tohto konštatovania správny záver, že s tvrdením založeným na zásade ochrany legitímnej dôvery sa nemožno stotožniť.

48 V nasledujúcom bode toho istého rozsudku správne uviedol, že toto tvrdenie žalobkyne vychádzalo z nesprávneho výkladu rozhodnutia 93/337. V tomto rozhodnutí, ako to Súd prvého stupňa zdôraznil, totiž Komisia posúdila predmetné pomoci ako nezlučiteľné so spoločným trhom, a to nielen preto, že boli v rozpore s článkom 52, ale tiež s bodom V uvedeného rozhodnutia, ktoré sa zaoberá skúmaním možnosti pripustiť jednu z výnimiek stanovených článkom 92 Zmluvy, pretože uvedené pomoci nedodržali rôzne pravidlá a povinnosti súvisiace s pomocami.

49 Je potrebné upresniť, že v rozhodnutí 93/337 Komisia:

— v bode I zdôraznila, že sporné pomoci obsahovali daňový úver vo výške 20 % hodnoty investícií,

— v bode V uviedla, že s cieľom uplatnenia výnimky uvedenej v článku 92 ods. 3 písm. c) Zmluvy neboli splnené podmienky vyjadrené rámcom Spoločenstva pre pomoc malým a stredným podnikom z 19. augusta 1992 (Ú. v. ES C 213, s. 2); rámec, ktorý po tom, ako určil vo svojom bode 2.2 zložky kategórie malé a stredné podniky, upresnil vo svojom bode 4.1 piatom odseku, že Komisia sa rozhodla schváliť pomoci investíciám maximálne do výšky 15 % hodnoty investície pre malé podniky a 7,5 % hodnoty investície pre ďalšie podniky tej istej kategórie,

— v článku 1 ods. 4 uložila španielskym orgánom povinnosť dbať najmä na to, aby bola pomoc poskytovaná v súlade s podmienkami stanovenými rámcom Spoločenstva pre pomoc malým a stredným podnikom.

50 Zdá sa, že spoločnosť Demesa nemohla z rozhodnutia 93/337 vyvodiť záver, že daňový úver vo výške 45 % poskytnutý podniku danej veľkosti, ktorý mu umožňuje vynaložiť investície v hodnote aspoň 2,5 miliardy ESP, čo je vyžadované šiestym doplňujúcim ustanovením Norma Foral č. 22/1994, nemožno posúdiť ako pomoc v zmysle článku 92 Zmluvy.

51 Vzhľadom na obsah rozhodnutia 93/337 sa žalobkyňa teda nemohla domáhať možnosti, ktorá za iných okolností nemôže byť vylúčená (pozri rozsudok Komisia/Nemecko, už citovaný, bod 16) pre prijímateľa protiprávnej pomoci, t. j. možnosti dovolávať sa výnimočných okolností, o ktoré mohol oprávnene oprieť svoju dôveru v to, že táto pomoc je v súlade s právom.

52 K tvrdeniam o nečinnosti Komisie táto správne uvádza, že pokiaľ jej režim pomoci nebol oznámený, je irelevantné hovoriť o nečinnosti.

53 Z uvedeného vyplýva, že dôvod uvedený spoločnosťou Demesa založený na zásade ochrany legitímnej dôvery musí byť zamietnutý.

O dôvode, ktorý uviedol Territorio Histórico de Álava, založenom jednak na nesprávnom posúdení sporného daňového opatrenia ako štátnej pomoci nezlučiteľnej so spoločným trhom a jednak na nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia v tomto bode

Argumentácia účastníkov konania

54 V konaní pred Súdom prvého stupňa Territorio Histórico de Álava uviedol, že Komisia porušila článok 92 Zmluvy, keď tvrdí, že daňový úver vo výške 45 % je štátnou pomocou nezlučiteľnou so spoločným trhom, zdôvodniac to tým, že Norma Foral č. 22/1994 predstavovala osobitné opatrenie zvýhodňuje „určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru". Ďalej tento účastník konania v prvostupňovom konaní tvrdil, že v každom prípade možný selektívny charakter tohto opatrenia bol odôvodnený charakterom a systémom daňovej sústavy.

55 Territorio Histórico de Álava vytýka Súdu prvého stupňa, že v bodoch 148 až 170 napadnutého rozsudku odmietol toto tvrdenie, a takto sa dopustil právneho pochybenia pri uplatnení článku 92 Zmluvy.

56 Vo svojom vyjadrení podanom 20. februára 2004 oznamuje, že trvá na svojom odvolacom dôvode týkajúcom sa zrušenia, ale v skoršom štádiu ako je posúdenie sporného daňového opatrenia ako štátnej pomoci. Uvádza, že počas konania na prvom stupni trval na tom, že daňový úver vo výške 45 % nespadá pod článok 92 Zmluvy v rozsahu, v akom je ako daňové opatrenie opodstatnené na účely dosiahnutia politicko-ekonomického cieľa. Súd prvého stupňa zastával názor, že to nebráni jeho hodnoteniu ako štátnej pomoci nezlučiteľnej so spoločným trhom. Tento záver je nesprávny, pretože sa k nemu dospelo v nevhodnom bode výkladového procesu. Súd prvého stupňa mal totiž pred tým, ako pristúpil k jeho posúdeniu ako štátnej pomoci, vziať do úvahy, že daňové opatrenie prijaté pred prijatím záverov Rady Ecofin z 1. decembra 1997 o daňovej politike [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 2, 1998, s. 1) a oznámenia Komisie z 10. decembra 1998 o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na opatrenia týkajúce sa priameho zdaňovania podnikov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 384, s. 3) bolo vyňaté z kontroly štátnej pomoci. Tam, kde bolo takéto opatrenie súčasťou priemyselnej politiky uskutočňovanej dotknutým členským štátom, malo byť od začiatku vylúčené z rozsahu pôsobnosti článku 92 Zmluvy.

57 V tom istom vyjadrení Territorio Histórico de Álava dodáva, že takisto trvá aj na svojom odvolacom dôvode týkajúcom sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku vo vzťahu k predmetnej právnej otázke.

58 Komisia zastáva názor, že odvolací dôvod v terajšom znení, týkajúci sa nesprávneho posúdenia sporného daňového opatrenia ako štátnej pomoci nezlučiteľnej so spoločným trhom, si bez ohľadu na zmenu formy, v akej je predložený, stále vyžaduje preskúmanie otázky povahy pomoci tohto opatrenia Súdnym dvorom. Právny rozbor článku 92 Zmluvy neobsahuje žiadne štádium, ktoré by predchádzalo vyjadreniu o posúdení predmetného opatrenia ako štátna pomoc, pričom daňová povaha opatrenia nie je dôležitá na určenie, či ide alebo nejde o štátnu pomoc.

Okrem toho závery Rady Ecofin z 1. decembra 1997 o daňovej politike a kódex správania k nim pripojený nemohli zmeniť rozdelenie právomocí stanovené v Zmluve. Za týchto okolností Territorio Histórico de Álava tým, že napáda právomoc Komisie, trvá na spochybnení posúdenia sporného daňového opatrenia ako štátnej pomoci.

Posúdenie Súdnym dvorom

59 Treba pripomenúť, že ak by sa účastníkovi konania umožnilo uviesť žalobný dôvod po prvýkrát v konaní pred Súdnym dvorom, ktorý neuviedol v konaní pred Súdom prvého stupňa, umožnilo by sa mu tým predložiť Súdnemu dvoru, ktorý má obmedzené právomoci v konaní o odvolaní, spor so širším rozsahom, ako ten, ktorý prejednával a rozhodoval Súd prvého stupňa. V konaní o odvolaní je právomoc Súdneho dvora obmedzená na posúdenie zákonného rozhodovania o žalobných dôvodoch prejednávaných pred Súdom prvého stupňa (pozri predovšetkým rozsudky z 1. júna 1994, Komisia/Brazzelli Lualdi a i., C-136/92 P, Zb. s. I-1981, bod 59; z 28. mája 1998, Deere/Commission, C-7/95 P, Zb. s. I-3111, bod 62 a z 10. apríla 2003, Hendrickx/Cedefop, C-217/01 P, Zb. s. I-3701, bod 37).

60 V tejto veci Territorio Histórico de Álava pred Súdom prvého stupňa neuviedol, že:

— sporné daňové opatrenie je ako celok vylúčené z rozsahu pôsobnosti práva štátnej pomoci,

— článok 92 Zmluvy sa na predpisy daňového práva vzťahuje len od prijatia záverov Rady Ecofin z 1. decembra 1997 o daňovej politike a od prijatia

oznámenia Komisie z 10. decembra 1998 o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na opatrenia týkajúce sa priameho zdaňovania podnikov.

61 V skutočnosti v rámci vyjadrenia sa k dôvodnosti vo vzťahu k charakteru a systému daňovej sústavy sporného daňového opatrenia Territorio Histórico de Álava odkázal na ciele hospodárskej politiky, ktoré sleduje toto opatrenie, t. j. v štádiu vyjadrenia sa o posúdení tohto opatrenia ako štátnej pomoci nezlučiteľnej so spoločným trhom v zmysle článku 92 Zmluvy.

62 Súd prvého stupňa argumentáciu preskúmal v bodoch 167 a 168 napadnutého rozsudku.

63 Tvrdenie predložené Súdnemu dvoru v rámci tohto odvolacieho konania, podľa ktorého v podstate malo byť predmetné daňové opatrenie od začiatku, v štádiu pred právnym odôvodnením, vylúčené z rozsahu pôsobnosti článku 92 Zmluvy a následne spod kontroly Komisie, je teda dôvodom predloženým po prvýkrát v odvolacom konaní.

64 Tento nový odvolací dôvod je neprípustný, rovnako ako aj ten týkajúci sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku v uvedenej právnej otázke, keďže je nerozlučne spojený s prvým odvolacím dôvodom.

O dôvodoch, ktoré uviedol Territorio Histórico de Álava, založených jednak na nesprávnom právnom posúdení, ktorého sa dopustil Súd prvého stupňa tým, že neuznal zneužitie právomoci, a jednak na nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku v tomto bode

Argumentácia účastníkov konania

65 Territorio Histórico de Álava tvrdí, že v konaní pred Súdom prvého stupňa uviedol, že Komisia použila postup štátnej pomoci, čo je oblasť, v rámci ktorej disponuje výlučnými a rozsiahlymi právomocami, s cieľom uskutočniť daňovú harmonizáciu. No v skutočnosti sa na takúto harmonizáciu vzťahuje postup uvedený v článku 101 Zmluvy ES (teraz článok 96 ES) a článok 102 Zmluvy ES (teraz článok 97 ES), z ktorého vyplýva právomoc Rade Európskej únie.

66 Territorio Histórico de Álava vytýka Súdu prvého stupňa, že sa obmedzil na to, že:

— poukázal v bode 84 na rozsudok zo 6. marca 2002, Diputación Foral de Álava a i./Komisia (T-92/00 a T-103/00, Zb. s. II-1385) o pomoci poskytnutej inému podniku, teda na judikatúru, podľa ktorej rozhodnutie je postihnuté vadou spočívajúcou v zneužití právomoci, len ak možno na základe objektívnych, relevantných a súhlasných indícií predpokladať, že bolo prijaté s výlučným, alebo prinajmenšom rozhodujúcim účelom dosiahnuť iné ciele ako tie, na ktoré sa odvolávalo,

— vyslovil, že faktická harmonizácia vykonaná prostredníctvom napadnutého rozhodnutia nebola preukázaná.

67 Komisia tvrdí, že prednesený dôvod je zjavne neprípustný, keďže nebol uvedený v konaní pred Súdom prvého stupňa.

68 Komisia ďalej zdôrazňuje, že v napadnutom rozsudku sa Súd prvého stupňa nevyslovil k otázke prípadného zneužitia právomoci. Súd prvého stupňa mal skúmať túto otázku v inom rozsudku, t. j. v už citovanom rozsudku Diputación Foral de Álava a i./Komisia, ktorý bol vyhlásený v ten istý deň ako napadnutý rozsudok.

Posúdenie Súdnym dvorom

69 Je nutné konštatovať, že Territorio Histórico de Álava nepredložil Súdu prvého stupňa v rámci prvostupňového konania, z ktorého vychádza toto odvolanie, dôvod založený na zneužití právomoci.

70 Z dôvodov uvedených v bode 59 tohto rozsudku musí byť skúmaný dôvod vyhlásený za neprípustný, keďže ide o nový dôvod, rovnako ako aj dôvod založený na nedostatočnom odôvodnení v tomto bode; druhý dôvod je neoddeliteľne spätý s prvým dôvodom.

71 Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolania musia byť zamietnuté.

O trovách

72 Podľa článku 122 prvého pododseku Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne aj o trovách konania.

73 Podľa článku 69 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora uplatniteľného na konanie o odvolaní na základe článku 118 toho istého rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže odvolatelia nemali úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené rozhodnúť, že budú znášať vlastné trovy konania, a zaviazať ich na náhradu trov konania, ktoré vznikli Komisii, v súlade s jej návrhmi.

74 Na základe článku 69 ods. 4 tretieho pododseku Rokovacieho poriadku Súdneho dvora uplatniteľného na základe článku 118 uvedeného rokovacieho poriadku na konanie o odvolaní, je opodstatnené rozhodnúť, že Comunidad Autónoma del País Vasco, ktorý vstúpil do konania na podporu návrhov Territorio Histórico de Álava vo veci C-187/02 P, znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1) **Veci C-183/02 P a C-187/02 P sa spájajú na účely rozsudku.**

2) **Odvolania sa zamietajú.**

3) **Odvolatelia znášajú vlastné trovy konania a sú povinní nahradiť trovy konania, ktoré vznikli Komisii.**

4) **Comunidad Autónoma del País Vasco znáša vlastné trovy konania.**

Podpisy